

ბავშვებმა სიარული თავი გაანებეს, რადგანაც მასწავლებელი რუსი იყო და ბავშვებს ამისი არაფერი ესმოდათ. საჭმელ ჩაიზალი და ამხედრდნენ დის შრომაც ფუჭად იქცა.

ბ. ჯ.

(შემდეგი იქნება)

და სამტრედიის სწორედ კამეტი წელიწადი იქნება, რაც სოფელ კულაში დაარსდა სახელმწიფო ორ-კლასიანი ნორმალური სასწავლებელი. ჯერ სასწავლებლის დაარსებაზე გარდაწყვეტილება არ მიეღო, რომ საზოგადოება გაიყო ორ კოპირდარბირ ბანაკად და ორივენი კოველ ლანსიძისგან ხმარობდნენ ერთმანეთის საწინააღმდეგოდ. კულაშის საზოგადოებამ 1800 კომლი კაცი ითხოვდა და ეს სკოლა-კი ეხლა შეადგენს კუთვნილებას მხოლოდ 250 კაცისა. ვინ-კი იცის, რომ სოფელ კულაში მთელს ქუთაისის მახლობლად უდღეს სოფელად ითვლება მსკობრელების რიცხვით, იცის აგრეთვე, რომ სკოლა თითქმის სოფელ ტენისისა და კულაშის საზღვარზედ არის აშენებული, ის უექველად დამერყუნება, რომ ამ სკოლით სარგებლობა მსკობრელების შესაძლებელი არ შეუძლია. სასწავლებელი დაარსებულია 250 კაცის თუ ცოტა მეტის ხარჯით; სკოლის დამაარსებლის შვილებს ახლდენენ წლიურად სწავლის ფასს 5 მ., გარეშე პირნი-კი, ე. ო. რომელთაც არაფერი მონაწილეობა მიუღიათ სკოლის დაარსებაში, იხილან 10 მანეთს, ჩვენ არაფერი გვეთქმის სწავლის ფულის ამ გვარად განაწილებად; ეს ასეც უნდა ყოფილიყო, რადგანაც სასწავლებელს უამისოდ არ-კი შეეძლო არსებობა, მაგრამ სასწავლებლის სიშორე მკობრელების უმეტესობისათვის-კი ერთად საგრძობად იყო და არის. ამა რომელი მშობელი ვაგზავნის თავის შვილს შვიდ-რვა ვერსტის მანძილზედ სასწავლებელად? და ან რა უნდა ისწავლოს საბრალო ბავშვმა, როდესაც მთელი დღე სიარულს უნდა მიუხედავად.

ამ გარემოების ასაცდენად საზოგადოების საუკეთესო წევრებმა მოინდომეს სასწავლებლის სოფლის შუა ადგილს გადმოტანა. ამის გამო ოთხჯერ კვირა დღეთა ზედ-ზედ იყო ყრილობა. პირველ ყრილობას სახალხო სკოლების დირექტორი დაესწრა, რომელმაც აუხსნა ხალხს ძველ შენობის უფრო გისობა და სობავა საზოგადოების: შეკავშირდით, ხელი-ხელს მიეცით და სასწავლებლისათვის სოფლის შუა ადგილზედ შენობა ააგეთო. ხალხის უმეტესობამ კიდევ განაცხადა სურვილი ამ წინადადებაზედ, მაგრამ საუბედურად ზოგიერთ პირადის სარგებლობის მიძიებლად წყალობით საჭმელ ჩაიზალი. დირექტორი რომ ვერაფერს გახდა, თავი განაწილა კრილობას და სხობავა სამტრედიის ბოქაუს; მოხალე კვირის ხელ-ახლად მოახდინეთ ყრილობა და უკანასკნელად განუმოკრეთ საზოგადოებას დღევანდელი წინადადება, თუ მაშინაც არ იქნა საშველი, სასწავლებელი უთხოვდნენ იქნება გადატანილი და ჩახატაურში.

ზ.ნ. დირექტორი ავალბდა სოფლის საზოგადოებას რვა ქვეყა მიუწა იგივედ სკოლისათვის და პირ-

დაპირ უსახლებდა იმ ადგილს, რომელიც უნდა შეეძინა საზოგადოებას. რა თქმა უნდა, ამის ის შედეგი უნდა მოჰყოლოდა, რომ ადგილის პატრონი, რაკი ეცდებინებოდა, რომ მის ადგილს გვერდს ვერ აუქციენ, მანეთისათ ათ მანეთად დააუსხებდა. მეორედ ის, რომ სასწავლებლისთვის რვა ქვეყა ალაგი რა სპიროვანი შეადგენს? ჯერ, რამდენადც ვიცით, არც ერთ ნორმალურ სასწავლებელს არა აქვს ამდენი ალაგი. აიღეთ, თუ გინდა, ჩვენის მახლობელ მგზობლის დიდი-ჯიხაიშის ორ-კლასიანი სასწავლებელი, რომელსაც ბალიცა აქვს, აბრუშუმის კეთილეს და მფუფუნებრივად რიგინად მიჰყავს. ამ სასწავლებელს სულ ქვეყა ნახევარი ეხა აქვს.

საუბედურად, როგორც პირველმა ისე მეორედ და მეოთხედ ყრილობაც ვერა გაარჩიარა. უწინდელ სკოლის დამაარსებლები აპრობებდნენ ახალ სასკოლო სახლის აგებას და სამის შექცევის მიწის შეძენას. მაგრამ კაცი წინასწარ მტრუდელი არ უნდა იყოს, რომ მიხედეს, რა მოუვა ამ სკოლას: თუ საზოგადოება არ შეაკვირდა და სკოლის სახლი საშუალო ალაგზედ არ ააგო, ვერც სკოლა იზმს სკოლობას და მისი მხეც არც თუ გვიან დიდებულად ჩაესვენება.

როგორც შევიტყუეთ, ერთ გლახს, სახელდობრ გიორგი სტურუას, გამოუტყაბებია: საზოგადოებამ მხოლოდ ორასი თუბანი მოამგროვოს და დანარჩენს, რაც სასწავლებლის ალაგისა და სახლისთვის იქნება საჭირო, მე პირთა ვიყისრებო. თუ ეს პართობა და ამ პატრუემულმა კაცმა სოფლის შუა ადგილს ამართა სასწავლებლის შენობა და არა ძველს ადგილს, ის უექველია, ხელი-უქმედ ძველ ძველს ითებს საზოგადოების გულში.

10 აგვისტო
და სამტრედიის.
პეტრუ-პავლეს

აბაბ, სოფელი და ქალაქები?

სოფ. ერეკეთი (ოზურგეთის მხ.); 19 ამ თთვეს ვარლამ შარაშიძემ დასწრა დანით თავისი ძმა ისიდორედ და აგრძევე დასწრა შუბლში ბ.ნ. მახარაძე, რომელიც იქვე იღდა. ისიდორე შარაშიძე მძიმედ არის დაპრილო, მორჩენის იმედი არა აქვთ. დანაშავე შეიპარეს. მიზეზი ჯერ არა ვინ იცის. ამზობენ, ვარლამ შარაშიძე ოთხი წელიწადია ქუაზედ არის შეშლილი.

სოფ. ნაფარევი (დუშეთის მხ.); 16 აგვისტოს ნაშუადღევს მოვიდა საწინდელი სეტყვა, რომელიც ორი საათი განეგრძო. შუა გაცხატებული იყო, ზოგმა დაასწრა და დანარჩენებს ყანები-კი სულ გაანადგურა. მთავი სულ არ იცის კარგი მოსავალი და იქნა ხომ რაც იყო, ისიც დასეტყა.

ს. მღვთი (დუშეთის მხ.) 15 აგვისტო: აქა და ს. არახეთში სეტყვა მოვიდა, ყანებს დიდი ზარალი მისცა.

ს. ნაფარევი (დუშეთის მხ.): აქ განმარტებულია ცხენების ქურდობა.

სოფ. ანანაური (დუშეთის მხ.); 19 აგვისტოს, როგორც უმაღლესის სასულიერო წოდების მთავრობისაგან იყო მოწერილობა, აქედით საბლალონიანის სასულიეროებს კრება მიხდა. თექვსმეტი მღვდელი შეიკრიბა და ჰქონდა ბუბაა კრებულათვის ჯამაგირის მომატების შესახებ.

ს. კავაძლი (სიღნაღის მხ.); 20 აგვისტო: მთელი ზაფხული შევიწინე იყო, გრილი, მოცეცხლე, უგრძნია, ესლა კიდევ ამ თთვის დამდეგს დღი წვიმები დიწყო.

მოსავალი წელს კარგი იყო, მაგრამ შიმშილდ, ქირახული კიდევ არ შემოგავალდესო და საკვირველი არ არის ამდენ ჩარჩების გამო, რომ უღებსაც ვერც აუვქციეთო. თიბათვის ნახევარმდე ბერი ოჯახი იყო კიდევ გაიჭრებამო.

ამ სოფელში არის სიღნაღის სასამართლო განყოფილება, აქვე სცხოვრობს ბოქაული და სკოლა-კი ვერ ველოდეთ.

აქ ქურდობა განმარტებულია. საჭიროა ყურადღება მიუქციოს, ვისიც ჯერ არს.

წინაშე არსებული საბავშვო სკოლა

განაწილ ქუთაისის სათავად-ანაურია საბავშვო სკოლა ბავშვის ზედამხედველი კომიტეტის.

(დასასრული *)

ეს დრო მით უფრო მოხდენილ დროდ უნდა ჩათვლიყო, რომ რაკი კომიტეტს ცნობები ჰქონდა, ეს მაშინ მაინც არვის სურვილის წინააღმდეგი არ იყო, ვადტანა-კი ამ ვადტანა, რომელიც ასეთის პირობებში და სიფრთხილით იყო არჩეული, ოქტომბრის დამღვევისათვის განმცხადებულა ზემოთ მოყვანილ მოსაზრებებში, ყოვლად უსაბუნბო.

1. ხეთის ავარის საქმის გამოძიებას არ დანიშნას დრო საზოგადო კრებისათვის—ეგ ხომ შეუძლებელია საქმეა, რადგან სინამდვილით შეიძლება ითქვას, რომ ეგ გამოძიება ამ წელიწადში არ გათავადნება. მოხალე წელიწადის გადტანას-კი ამრჩევების კომიტეტი სრულიად მოუხერხებლად სთვლის. ასეც არ იყოს, ამ საბუღის თვის-თავადი არა აქვს ის ძალი, რომელსაც მას განმცხადებელი მიუყრენ.

ზემოერ მოყვანილ ცნობებისაგან ჩანს, რომ ხეთის ავარის საქმეში მონაწილეობას იღებენ ზუგდიდისა და სენაქის მაზრების თავად-ანაურითავე 287 პირი, რომელთაგან სრული შედგენია 7 და დანარჩენი 280 ადამიანი თანხას 2,828 მან. 76 კპ. ამ თანხად მებრთები შედგება 14 სრული ცენზიანი. 1867 წელს ზუგდიდის და სენაქის მაზრაში ითვლებოდა წერი ბანკისა 3,000-მდე—ამ ემადალ 6,000-მდე.

მასსადამე, ბანკის წევრთა რიცხვი, რომელიც მონაწილეობას იღებს ხეთის საქმეში უზარალისობას-კი არ შეიღვენს ზუგდიდისა და სენაქის მაზრის თავად-ანაურთა, როგორც ამას გვარწმუნებენ განმცხადებელი არამედ სრულ უმნიშვნელი უმცირესი ნაწილის მისას. ქუთაისის გუბერნიამ მუდამ წელს ურიცხვი ხდება ასეთი სამიჯრო თუ სხვა დავანი, ძენ-

*) იხ. იფრია, № 181.

ლია ასეთი დრო ინახოს, რომ ბანკის 16-ათ. წევრთაგან იმდენი უმნიშვნელი რიცხვი არ იყოს განზომილი სასამართლოებში, რამდენიც ეს-ბა ხეთის საქმეში იღებს მონაწილეობას.

ხეთის საქმეში მონაწილე ბანკის წევრნი, მცირე რიცხვის გარდა, მონაწილეობენ საქმეში ვეტილის საშუალებით, რომელნიც არიან მთივე მონაწილენი ანუ გარეშე პირნი, მაშინამდე, თუ სურვილი-კი ექნებათ, ყოველთვის შეუძლიათ ორის დლით განათავსებულდნენ, რომ ბანკის საზოგადო კრებებში მონაწილეობა მიიღონ, ეგ მით უფრო ადვილად მოსახერხებელია, რომ მოდვენე ხეთის ავარია-კი არ არიან მიწვეულნი, არამედ ახალ-სენაქი, რკინის გზის, სიდაგურზე, სიღამაც სულ ორის საათის გზა ქუთაისამდის, და ერთის ოფიციალურის პირისაგანაც არის შეტყობილი, რომელსაც ხეთის საქმის ვითარება ეკითხება, რომ სასამართლოს წევრი, ამ საქმის გამოძიებელი, ავგისტოში მოურუნება გამოძიებისათვის საჭირო ცნობათა შეკრებას და თვით გამოძიება-კი ეწყინსთვეში იქნება.

2. განმცხადებელი არ მარტვენ, რაში მდგომარეობს დამფუძნებელთა სისი სიმწლე, რაკი შეიძლება განინდოს, თუ რომ საზოგადოებაში გავრცელდეს ამ სისი დასტამული ექვემდობარები. თვის შირვი კომიტეტი ჰეტირობს, რომ დამფუძნებელთა სისი ნაკლი მხოლოდ იმაში მდგომარეობს, რომ გარდაცვალებულ დამფუძნებელთა ნაცვალად მასში არ არის ნაჩვენები მათი მემკვიდრები. ამ საქმის თავის შემოვლა, რადგან სხვა სახისა არა არის-რა, ზედამხედველი კომიტეტი დაეავლა იმ პირთ, რომელთა ინტერესს უფრო შეეხება, ე. ი. მემკვიდრეთ გარდაცვალებულის დამფუძნებელთა, ამ სავნის თაობაზე დადგენილის წესით, მემკვიდრები გარდაცვალებულის დამფუძნებელთა, სანამ სიაში არ ჩარიცხულან, ვერაფრის უფლებითა წევრისა ვერ ისარგებლებენ და სიაში ჩარიცხვისთვის მოვალენი არიან წარმოაადგიონ საბუთი იმ პირის გარდაცვალებას, რომელიც მემკვიდრედ ისინი უნდა ჩათვლიონ და აგრეთვე იმის საწინა, რომ მემკვიდრე იგია და ეს წელი აქვს სამკვიდროდ.

ამ წესით და სხვა ზემოთ-მოყვანილ წესებით ბევრითა ვიარევა უფლებას საზოგადო კრებაში მონაწილე პირთა და არავითარ ბოროტ-მოქმედებაზე აქ ლაპარაკი არ შეიძლება. არ შეიძლება აგრეთვე რაიმე დაბრკოლება გამოჩნდეს რწმუნებით ქალღმერთ შედგენის დროს, როცა ამ ქალღმერთ შედგენენ ის პირნი, რომელთაც ამის უფლება აქვთ. რადგან მათ კარგად იციათ, რა ფული აქვთ იტყვებული როგორც დამფუძნებელიც იცნობენ დამფუძნებელსაც, რომლის მოადგილედ თავად არიან, ამისთანა დაბრკოლება მხოლოდ მაშინ შეიძლება აღმოჩნდეს, თუ რწმუნების ქალღმერთ შედგენის არ ესწრაბა ეს პირნი, რომელსაც ამის უფლება აქვს, და ასეთი წესი არ არის სასურველი—ამას ხელის შეწყობა-კი არა, წინააღმდეგობა უნდა.

3. არსად ეაკისიაში ამ ემადა ხოლერა არ არის. ამიტომაც საქმის წესიერად მსვლელობის მებრებნი, მარტო იმ მოსაზრებით, რომ შეიძლება შემდეგში გვეწვიოსო, სრულიად უსა-

ფუძელა. უმეტესად უსაფუძელა იგი ფიქრიც, რომ ხოლერა ავგისტოს დამღვეს ექნება და ოქტომბერში-კი არა... პირი-იქით, შეიძლება და დაეგვირებთ ითქვას, თუ-კი წელს განდა ქუთაისში ხოლერა, რადგან დაგვიანა—ზამთარდისნის გასტანს (დასულს 1892 წელს ხოლერა ქუთაისში დაწყო ივლისის 5 და ვიდრე ნოემბრამდის იყო). მე-რე, რა საჭიროა წინ გარბობა—თუ რომ ქუთაისის ათ თვილის გუბერნიამ სადმე ხოლერა განდა, ზედა-ხმედველს კომიტეტს ყოველთვის შეუძლიან საზოგადო კრების გადტანა ავგისტოს 26-დამ სხვა ვადისათვის... ამ სახით მოსაზრებანი განმცხადებელთა არც ცალ-ცალკედ და არც მთლად ადგებული ვერ ამტკიცებენ, რომ დანიშნული ვადა საზოგადო კრებისათვის შესაცვლელი იყოს და ზედამხედველი კომიტეტც ასეთი ცხადის სუსტი მიზეზებით ვერ შეცვლის ერთხელ მიღებულს თავის გადაწყვეტას.

მხოლოდ ყოველ ამის გარეშე ზედამხედველი კომიტეტი იძულება ერთხელ: საჭიროა თუ არა, რომ მან შესცვალოს კრებისათვის დანიშნული ვადა, განმცხადებელთა მოსაზრებების მიუხედელად, თვისის უფლებით, რომელსაც ბანკის წესდება მას აძლევს, და ამით დაასწროს განმცხადებელთაგან აღნიშნულ მოსალოდნელს შემთხვევათ.

გაარჩია რა ეგ კითხვა, კომიტეტი იმ რწმუნებს დაადა, რომ ასეთის ზომის მიღება, თავისვე შეხედულობით, როცა დღი საჭიროება არ არის ასეთის ზომის, საზოგადოებას 22 წევრის წინააღმდეგობა, რომელიც, ცხადია, ერთს დასს მტრუთინა, და იმ დროს, როცა კომიტეტი უნდა შეცვლინდეს განცდენოს ყოველივე იგი, რაკი-კი წესისა და სიმარტივის გარეშედ ეჩვენება კაცს—ასეთის ზომის მიღება, სამართლიანს პირადებს და ტყეხა მიღდომისას და საქმეც გამწვანდებოდა, რის შეფერებას უნდა სცდილობდეს მთელი საზოგადოება განსაკუთრებით ზედამხედველი კომიტეტი.

ამ საბუთით ზედამხედველი კომიტეტი უარს ჰყოფს საზოგადოების 22 წევრის წინააღმდეგობას და მიანდობს თავის თანხედმარებს, თუ ვინ-იქნება ქუთაისის ათ თვილის გუბერნიამ სადმე ხოლერა განდეს, ავგისტოს 26-თვის დანიშნული საზოგადო კრება თვისის უფლებით გადსდეს.

გიგლი ოზურგეთი

(ნიკოლაი—ონი. Очерк нашего пореформенного общественного хозяйства).

უკანასკნელ ორის წლის მოუსვენლობამ რუსეთში ბერს ააღებინა ხელში კლამი. ბერის მწერალი სცდილობს გამოარკვიოს, რამ შეაძროს რუსეთში მოსავალი და რამ დაექვეითა მურნობა. თუმცა არც ერთს მწერალს არ გამოურკვევია სრულიად და სასეთით ამ საქმის მიზეზები, მაგრამ მაინც რუსეთის მწერლობაში კაცი შეხედება ისეთს ნაწარმოებს, სადაც ცოტათი მაინც იცის გამოარკვეული მიზეზები მოუსავლობისათვის ცველანი ამტკიცებენ, რომ

მოუსაგდობის მიზეზი შემზავნავი არ არის, არამედ საზოგადოდ ამოღების არის რუსეთში მუქრნება დაქვეითა და შერყავა.

შემოსენსეული წიგნი ავტორი ამტკიცებს, რომ თავი და თავი მიზნის რუსეთის მუქრნობის დაქვეითების არის საეკონომიკო პოლიტიკა, რომელსაც რუსეთი ადგა უკანასკნელ ოც-დაათის წლის განმავლობაში. ამ აზრს ავტორი მრავალ მავალითებით ასაბუთებს და მკითხველი თითო მიხედვება, რომ ასეთმა ცდამ არამც თუ უქმად ჩაიარა, არამედ ენება-კი მოუტანა რუსეთს: გულხია მუქრნება შერყავა და ერთს კეთილ-დღეობა დაქვეითდა. მრავალ მავალითებითვე მტკიცდება, რომ თუ რუსეთში სამეურნეო პოლიტიკა არ შეიცვალა და სასურველი რეფორმები არ მოხდა, მუქრნება და, მასთანამდე, კეთილ-დღეობაც თან და თან დაიწყებს და დაქვეითდება. ავტორის ამზობს აგრეთვე, რომ ოცდაათის წლის განმავლობაში რუსეთის საეკონომიკო წეს-წყობილება არა სასურველს გზას ადაგდა და, თუ საქმე ასე დარჩა, ირას და სახელმწიფოს დიდი განსაცდელი მოეღოს. ავტორის აზრით, სასურველი ყოველგვარი წარმოება ხელა ეპყრის სერითოდ თვით ერსა და არა თითო-ორლი კერძო კაცთ. საქაროა მთელი მუქრნება გადაეცეს თვით ერსს და თვით ერსს იქნას მუშა და ბატონიც თვისის ნამუშევარისა. სასურველია თვით ერსსმდე ისარგებლოს მეცნიერების-სიერ მოგონილ სამეურნეო არაოთია.

მოლოდ მამნ შეიძლება ექონიონი თი იმელი, რომ აწინდელ არა სანატრული მდგომარეობის ბოლო მოელება, მუქრნება აყვავდება და ერის კეთილ-დღეობა მტკიცე ნიადაგზედ დასყვება.

რუსეთი

რუსეთის გაზეთები გვატყობინებენ, რომ იქ წყალობანი გადაცვლილია რუსის პოეტი აპუხტინი.

პეტერბურგის გაზეთების ყველა მარტებში, ერთბაშა ხარჯით, იმართება სახალხო ლექციები ჰოიგინისა.

კ. ორიოლის პოლიციებისტერი უქცალებს საროკიპოში მცხოვრებ ქალთა, რომ მათ შეუძლიან ყოველ დროს გამოვინდენ საროკიპოსს და, დიდი დოლო რომ ემართათ საროკიპოსს პარონისა, ის მიანიც ვერ დაუშლის წასახლს. თუ პატრონი მუქარას დაუწყებს, ჯერ ვალი ვადიხალებ და ისე წაიღო, მამინ ქალს შეუძლიან მიმართოს პოლიციის და უნდა ახსოვდეს, რომ ყოველთვის დახმარებას ჰპოვებს.

როსკიპობა დიდი ცოლოა და როდესაც ქალი ამას თავს არიდებს არაივინ არ უნდა დაუშვლოს და ვერც დაუშვლოს.

ეს განცხადება გაცრულ იქნა ქ. ორიოლის საროკიპოების ყველა ოთახში თვალ-საჩინო ადგილს, რათა ყველი იქ მყოფმა ქალმა იცოდეს, რომ საროკიპოს პატრონს არ შეუძლიან დიკიროს ქალი არც ვალი-სათვის და არც სხვა მიზეზით. ურიგო არ იქნება, ამ ნიერი განკარ-

გულდება ყველა ქალაქების პოლიციისტრებმა მოახდინონ და უსამართლოდ ტყვედ ქნისლი განათავისუფლონ.

შეზობარეთა სწერს, რომელიც პეტერბურგის საპედაგოგო მუზეუმთან არის დაარსებული, არა ერთხელ აღუძრავს კითხვა იმის შესახებ, რომ განათლებული ქალი დიდს გასაქარშია, როდესაც ბავშვი ჰყავს ცახლებია ის აზრი, რომ საქაროა ცალკე კურსები დაარსდეს და წიკითხვებში მსურველთათვის ლექციები დაეშვის ჰოიგინისა, ანატომიისა და ფიზიოლოგიისა, ბავშვის ფსიხოლოგიის განმარტებით სამ წლამდე, ამასთანავე, ექიმისა და ისეთ ქალების დახმარებით, რომელნიც გამოცდილი არიან ბავშვის აღზრდაში, ლექციების მომსწერი უნდა ასწავლიონ პრაქტიკულად რომელსავე ბავშვთა თავშესაფარში, როგორ უნდა სადღისა და ავადმყოფის ბავშვის მოვლა და გაერთიანება. ამ ყამად პედაგოგურ მუზეუმისთვის კერძო თხზილი წარუდგინოთ, ნება დავგრეთო შემოღებისათვის ამნაირი დროებითი გუჯება დაჯანსოთია.

მეურნეობა

დიდი ხანი არ არის, რაც რუსეთში ლეწვა დაიწყო და თითქმის ყველა მხარედაც ისმის ამბები ათასგვარ უბედურებისა, რომელიც ეწვევა ხოლმე მუშებს ლეწვის დროს სალუწავ მანქანით. უბედური შემთხვევა გელა ისე ხშირია, რომ ყურადღებისაც კი ადარ აქცევენ. უწინ ძლიერ ბევრს ლაპარაკობდნენ მთელს მარტასა და გუბერნიასშიც კი, სალუწავ მანქანის რომ მუშისათვის ხელი არ ეფხი მოელოიჯა. მანქანის შემოღების წინააღმდეგნი ამ შემთხვევით სარგებლობდნენ და მოკუცებოდნენ ხოლმე იერემიას გოდებას.

ამ უკანასკნელ დროს ყველამ შეიგნო სალუწავ მანქანის სარგებლობა და მანქანების ხმარება ძლიერ გაფრცულდა მთელს რუსეთში, მაგრამ ამასთანავე გაფრცულდა უბედური შემთხვევებიც.

მართალია, სალუწი მანქანა ძლიერ სასარგებლოა, მაგრამ ნურც იმას დავიფიქვებ, რომ ყოველ წელს ლუწავს მრავალდება რუსეთში ხელფხებ მოწყვეტილ მუშების რიცხვი, თითქმის კი არ მუშაობენ, რაში იბრძვიანო. ამას ისიც დაუმატეთ, რომ ამ მუშათა შორის უმრავლესი ნაწილი სულ ახალგაზრდნი, ღირითი სახელე ყმაწვილი კაცები არიან და უნებურად დავიჭრებით მათ მომავალ ბედ-იღბალზედ. რა ეშველება ამ საზარალოებს? რითი უნდა გამოკვეთონ ამ თავის-თავი, ან ცოლ-შვილი, ან მოხუცი ელდ-მამა? საღ შეაფარონ თავი?

პატრონების მიერ სულ მკირეჯელია“ ვაქცე დაწვევებით და ეს ხომ თელ ოჯახს ვერ გამოკვედავს.

ბევრჯელ მიუმართავს დაწვევულს მუშას სისამართლოსის და უთხოვნია, მიწის შერბობებლმა გაღიხადა ზემს სასარგებლოდ იმდენი ფული, რის აღება-კი შემწვლია დღე-შია, მაგრამ სასამართლოს არაოლ-

არ შეუწყნარებია ეს თხოვნა: შენისავე გაუფრთხილებლობით დაშავდლიო. სალუწ მანქანას ისე მმართვეს და ისე სლავს პატრონი, როგორც ქარხნიდან მოუვა და სრულიად არ შეუძლიან საშუალება რამ იხმაროს, რომ უბედურება არა მოხდეს-რა.

პოლიტიკა

ამ ყამად ევროპის საპოლიტიკო მდგომარეობა ისეთია, რომ მწერილი სთქვას კაცმა, რითი დასრულდება თითოეული საქმე, რომელიც ყამათ ვითარებები წინ წამოაყენა.

არაივინ იცის, მაგალითად, რითი გათავდება რუსეთსა და გერმანიის შორის საბრძოლო ომი.

შეუძლებელია სთქვას კაცმა, რა მოჰყვება ნეპოლის პრინციის წასვლის ელზას-ლორენში გერმანიის ჯარის აღლუმზედ დასასრულად, სწორად იმ დროს, როცა იტალიელები ძლიერ აღლუვებულნი არიან იმ უსიამოვნო ამბების გამო, რომელიც მოხდა ევროპაში საფრანგეთისა და იტალიელ მუშათა შორის.

ეიდნებურგის ჰერცოგის საქენ-კო-მთავრატის ტახტზედ ასვლად დიდი მიუტან-მოთქმა გამოიწვია არამც თუ მარტო გერმანიაში, ინგლისშია-კი, იტალიაში ბევრს ჰევიტობდნენ ვერა გავლათ-რა, როგორ შეათანხმონ ერთმანერთს ჯიოლიტის თავაზიანი ქვეყა საფრანგეთთან და იტალიის ტახტის შემკვიდრის გამგზავრება ელზას-ლორენში, რიკაც, ექვი არ არის, არ უნდა იყოს სისიამოვნო საფრანგეთისთვის.

ინგლისში არაივინ იცის, როგორ დაბალივდება მომავალი ბრძოლა გლანტონისა და ლორდთა პალი-ლატის შორის. ისიც კი არ იციან, რა ლინისებების იხმარს დიდებულნი მოხუცი ზემო პალატის წინააღმდეგ.

საფრანგეთის გაზეთები სულ სხვადა-სხვა აზრისა არიან და დიდი კამათობა აქეთ შესახებ იმისა, როგორ გზას დადებდა ახლად არჩეული პალატა და სხვ.

ასეთი მდგომარეობა ევროპის საპოლიტიკო საქმეთა რას მოასწავებს, დიდად ძნელი გამოსაცნობია და თვით სახელმწიფო მოღვაწეინიც უდიდად შეფიქრიანდნენ.

უცხოეთი

გაზეთი Standard-ი იუწყება, რომ ინგლისს 43 სამხედრო გემი აქვს, საფრანგეთს 32 და რუსეთს 15. საფრანგო ფლოტი ინგლისისა, როცა მელსაც სამხედრო ფლოტის დახმარება სჭირია, 11 მილიონ ტონის შეადგენს, საფრანგეთისა-კი ერთს მილიონ ტონის ან ადევტება.

რადგანაც ამ ნაირად ინგლისის იმდენი თავისუფალი სამხედრო ფლოტი არა აქვს, რომ სხვა სახელმწიფებს გაუსწორდეს, ინგლისის მთავრობას ვარდაუწყვეტია თანდათან გააძლიეროს სამხედრო ფლოტი ახალი გემების გაყვებით. ამ დღეებში პარლამენტს წარედგინება კიდევ პროექტი ორის ახალი 1 ხარისხის გემისა. ერთი პარტსმუტში ვკითხვდება, ზოლო მეორე ჩაემში. ეს

ორი გემი ჩინებული იქნება თურმე საომარდ მოწყობილი, ისე რომ ინგლისის ფლოტში საუკეთესოდ ჩაითვლები.

საგოა განათლებას სარჯი ევროპის სსკა-და-სსკა სასქამწიფოებაში: ბერლინის უნივერსიტეტის გრაფიკოსმა რიხარდ ფონ-კულმანმა გამოიანგარიშა და შეადარა, რადენინ იხარჯება საერო განათლებაზედ ევროპის სახელმწიფოებში: პრუსია, ავსტრია, იტალია, საფრანგეთი, ინგლისსა და რუსეთში. აი ამის ციფრები:

პრუსიაში, 1892—1893 წლის ხარჯთ-აღრიცხვით გადადებული ყოფილა საერო განათლებისათვის 236 მილიონი მარკა წელიწადში, ანუ ამ სახელმწიფოს თითო მცხოვრებელზე—7 1/2 მარკა; ავსტრიაში—32 1/2 მილ. მარკა, 4, 15 მარკა თითოზედ; იტალიაში—13 1/2 მილ. მარკა, 3 მარკა და 6 პფენინგი თითოზედ; საფრანგეთში—25 1/2 მილ. მარკა, 6 მარკა და 63 პფენინგი თითოზედ; ინგლისში—240 მილ. მარკა, 6 მარკა და 30 პფენინგი თითოზედ; რუსეთში—125 მალ. მარკა, 1 მარკა და 13 პფენინგი (40 კაპეიცი) თითოზედ.

ცნობილი მოქრთამე, სიძე საფრანგეთის პრეზიდენტის გრევისა, ვილსონი, არჩეულ იქნა დეპუტატად ახალს საფრანგეთის პარლამენტში.

პრინცი დუონე საგრა, შიდელი გამოიყვან მეფის ნორმანდისა, რომელად თავის მამის წინააღმდეგ საღვს აგზანუება და შეშდევ გამოიქცა და დასახლს სტოჰოლმად პარტეში, საფრანგეთის მთავრობამ შეაპურა, ალყრის გაცხადება წელიწადში 12,000 ფრანკი დაუნიშნა სასრჯოდ. პრინცი ეს ძლიერ სწყენას და საფრანგ გამოიყვანება: საფრანგეთი ძლიერ ცუდად მოაქცია, შეამის მეტობა-საოა, მუფე ნორმანდი დეპუტატ იუწყება, წემო შიდელი ჩამოწმობას დიდსაოა.

შინაური ამბები

იმერეთში, ს. ჯივთებანს, წმ. ილიის ეკლესიაზედ მისულა ხალხი სალოლოდ საშინელ გოლოს გამო, რომელიც წელს არის მთელს იმერეთში. შემდეგ ჩვეულებრივის ლოქისა ბლოლირისს ერამლოვ კანდელოეს უთქვამს ხალხისთვის სიტყა.

სიტყვის გათავების შემდეგ, ამბობს „მწეწმის“, ბლოლირისს და სამდელოებების წინამძღოლობით, ამოდენა ხალხი ვამებავარა მდ. რიონისა. გრ. გლოანის გარეთ ბლოლირისს ბრანდენით შემდეგი რიგის მოგზაურობა მოხდა: წინ მიდიოდ მებუკე, რომელიც აღიქმებდა ხალხს და ამხლებდა მოგზაურთა მოგერებას, შემდეგ მიჰქონდნენ ბარაკლები, ამით უკან რიგშიდ ჩამდგარი სამდელოლობა ხატით და ჯვარით ხელში და შემდეგ მამა ბლოლირისს წმ. ილიას ხატით, ბლოლირისს მისცედა აუთარებელი ხალხი. გზა იდევდა. რიონამდე შუაგულ სოფელში. საყვირის ხმაზედ გაღვიძებული კაცი, ქალი, დიდი და პატარა თვალ-ცრემლიანი გამოპობდნენ სახლიდან, უერთდებოდნენ შერყებულ ხალხს და მათთან ერთად ტირილით ხობდნენ

წმ. ილიას შემწობის მოცემას. გზაზედ მოგზაურთა იმოდენა ხალხი შემოურეთადა, რომ სმ ვერის სოზო რეზედ იყენებ გამოწყრებულნი. ოთხს საათზედ მოგზაურთა მიედენენ მდ. რიონზედ, სადაც აუთარებელი ხალხი ელოდებოდა. რიონის ნაიბის ხალხი რიგით იყო გამოწყრებული, ბლოლირისს სამდელოებებით ბორანზე შედგა. აქ გადახდილი იქნა პარაკი-სი, შემდეგ ბლოლირისს წმ. ილიას ხატო ჩაასვენა წყალთი. ვერ წარმოიდგინა კაცი, რა სანახი იყო ამ დროს უთვალევი ხალხი. ყველანი მიწაზედ დაგარდნენ, თვალ-ცრემლით დეგარს შესტარებდნენ. ხატის გაბანვის შემდეგ ხალხს მიეცა განმეორებითი დარობება მოძღვარის-მიერ, და შემდეგ ისევ ამ წესით გამოეგზავრნენ სამტრდიის წმიდის გიორგის ეკლესიის ვილავინად. აქ მთელი საზოგადოება ემთხივა ილიას ხატს, მიიღეს ლოქეკურთხება ბლოლირისს და სამდელოებისასან და გულ დამწუდებულნი წვიდნენ თოვითი ხსობელნი. იმავ დღეს, სიტამოს, ცამ მისკა ცოტა წვიმა და სამი დღე ცოტ-ცოტათ ვწვიდა.

გასართობი

ასარებული სასოგადოება დასრულებულა თუშეი იტალიაში. სასოგადოებას სახანდა აქვს იტალიელ უმაწვალ გაცემის შერთოს ცოლებად უცხოელა მღაღარი ქალები, რომელნიც იტალიაში მოაძიან ხოლმე. ამ სასოგადოებაში რომ წყრად ექმნეს მიღებული აუფიცილებად საჭირთა ვისმეტი გამოქვამდა: საჭირთა უმაწვალ გაცი ეყოლს სასამოიანს სახსას, ქმონდას კარგი მისერა-მოსერა და ამისათხვე კეთილ შობილად ეყოლს, თუშეს ეს უფლებებულო. თუ უმაწვალ გაცი მიიღეს წყრად, სასოგადოებას უქმონდა სახიად გვიართი სლავს ხანძარსა, ან სხვაგან სახდემ, ხანდაც მარჯვად მოადან უცხოელი მდიდარი ქალები. აქ სოცელ კანდადტი იქნეს მშენებარს სასლს, ჰუანტაცუს უხვად ფულებს; ვითომდა ძლიერ მდიდარი ვარო; დადას ყუკვან, წამდაგებუხვად, სასეთროდ და სხვა, ვიდრე მდიდარ სასათსოყანის ან ქროვალ ქალს სახდებდა. შემდეგ-კი დაწვეება ნამდვილო ნადაობა. სამის კვირის შემდეგ მოადს სასოგადოების ანსუქვად “და სდგაობის შეატეოს, გზანდა რამეს, საცოდე კანდადტი,“ თუ იქნა. თუ ვერას გზანდა კანდადტს ასევე უკან გახმობენ და მას მავთარდა სხვას გამოგზავნიან. აქნება ამას გავადამიას ბუღაში, თუ საქმე გარჯად მიადს, ინსუქტორი თითოხანდაც დაესმარება ფულებად, სასურველთა და სხვა. თუ მართლად უმაწვალმა გაცმა რომდისამე მდიდარ ტუწუნს ეტელი მოიანდას და გაბეჯინდა, ე. ო. ვიარის ტვირის მდიდარს ცოლს ქმობასს, მსოიავადან სასოგადოებას აქდევს სუდარ ფულებს.

დებუზა

23 აგვისტო

პრეზიდენტის. ხმელთა-შუა ზღვაში რუსეთის ესკადრის უფროსად

ბ ა ლ ა ნ ს ი

ტფილისის სათავად-ანაჟურის საადგილ-მამულო ბანკის 1 ქვათავისათვის 1893 წლის

დანიშნული კონტრაქტორი იყენ-ლინი კრონშტადლდგან უკვე გვიღა გემით „Память Азова“.

პარიზი. ილი მთავარი ვლადი-მირ ალექსანდრეს ძე წაბადანება სან-სებასტიანს.

მინისტრთა საბჭომ გადაწყვიტა, როგორც დაუხვდეს რუსეთის ესკა-დრის ესკადრის მოხელენი პარიეს მოვლენ.

მედი. აქ მოზრძანდნენ ღღეს დი-ლით იმპერატორი ვილჰელმი და იტილის მემკვიდრე პრინცი. წარვის შემდეგ იმპერატორი ჯარით მოზრძან-და მეცს. ქალაქი მშენიერად არის მორთული.

იხიარის უოსტა

ქუთაისი-ი. მ-ძის. თქვენი კორრე-სპონდენცია არ დაიბეჭდება, რადგანაც რე-დაქციას ყოვლად შეუძლებლად მიაჩნია წე-რილის ერთის ადგილიდან სამი და ოთხი სვეტი დაუთმის გაუთოში.

ბანსკალეანი

გამეგობა ტფილისის სათავად-ანა-ჟურა საადგილ-მამულო ბანკისა ამით აცხადებს, რომ 30-ს სექტემბერს 1893 წ., შუადღის 12 საათზე, ქ. ტფილისში, ბანკის სახლში, ფრეი-ლინის ქუჩაზე, საკუთარს სადგომში მოხვდება საჯაროდ ვაჭრობა განუ-მეორებლად უძრავის მამულისა თავა-დის სვიმონ გიორგის ძის წყვეთილ-სა, რადგან არ წარმოუდგენია ბანკ-ში ვადაზე შემოსატანი სარგებე-ლი და წინა დარჩენილი გარდასა-ხადი. ეს მამული მდებარებს ტფილი-სის გუბერნიის და ამავე მაზრის სო-ფელს ვარდის-უბანში, ანუ შავ-საყ დარში და შვიცავს სახნავს და სამო-ვარს ადგილებს ზომით 452 დსე-ტინას. მამულზედ ითვლება: თავნი ვალი 366 მ. 72 კ., შემოსატანი გარდასახადი 1967 მ. 01 კ. და სრულიად 5622 მ. 73 კ. ვაჭრობა, თანხად ბანკის წესდების მე-18-სა, დიწყება 5622 მ. და 75 კაბ. დამა-ტებით სახელმწიფო გარდასახადი-საგან დარჩენილის ვალისა, რამდენიც აღმოჩნდება ვაჭრობის დღეს. მსუდ-ფელს შეუძლიან თავნი ვალი ბანკისა შემოიტანოს ამავე ბანკის გირა-ე-ნობის ფურცლებით, რომელიც მიიღება ლიზებულ ფასად მანეთი-მანეთად ან, ბანკის თანხმობით, გადი-ტანოს თვის სახელზედ. მხოლოდ-სავალდებულო და შემოსატანი გარ-დასახადი უნდა წარმოადგინოს ნილდ ფულად. თუ პირველ ვაჭრობაზედ 30 სექტემბერს შეიღველი არავინ აღმოჩნდა, მაშინ ვაჭრობა დაინიშნება მეორედ და უკანასკნელად 14 ოკ-ტომბრისათვის ამა 1893 წლისა. თანხმად მე 16 ბანკის წესდებისა, მამულის პატრონს ნება აქვს შემოი-ტანოს ვაჭრობის დღემდინ დარჩენი-ლი გარდასახადი, სარგებელი და ხარჯი, რაც ვაჭრობის დანიშნის მოსახლ.

ა ბ ბ ი ვ ი

Table with 4 columns: Description, მან., კაბ., მან., კაბ. containing items 1-19 and their respective values.

ბ ა ლ ა ნ ს ი

ა ა ს ს ი ვ ი

Table with 4 columns: Description, მან., კაბ., მან., კაბ. containing items 1-27 and their respective values.

ბ ა ლ ა ნ ს ი